
STUVANT MEMORANDUM

MENTAAL WELZIJN

INLEIDING

De voorbije jaren is er door de stad Antwerpen en de Antwerpse instellingen hoger onderwijs hard gewerkt aan Antwerpen als verwelkomende en warme studentenstad. Binnen de grootstedelijke realiteit dienen zich de komende legislatuur echter nog steeds heel wat uitdagingen aan op het vlak van studentenhuisvesting, sociale dienstverlening, medische en psychologische dienstverlening, vervoer, studentenwerking.

De uitdagingen die zich stellen zijn van die aard dat ze enkel door een echt partnerschap tussen de stad Antwerpen de instellingen hoger onderwijs het hoofd kunnen geboden worden. Antwerpen kenmerkt zich immers als een superdiverse grootstad met een superdiverse studentenpopulatie en is daarin grotendeels verschillend van andere studentensteden in Vlaanderen.

Vandaar dat in dit Memorandum de studentenvoorzieningen van de Antwerpse instellingen hoger onderwijs, verzameld in het samenwerkingsverband Stuvant¹, een aantal vragen aan het toekomstige stadsbestuur van Antwerpen oplijsten met het doel aan de noden van studenten tegemoet te komen. Studentenvoorzieningen zijn die diensten van de instellingen hoger onderwijs die decretaal bevoegd zijn voor volgende werkelden: voeding, huisvesting, sociale dienstverlening, medische en psychologische dienstverlening, vervoer, studentenwerking.

In wat volgt, gaat Stuvant in verschillende hoofdstukken in op vragen rond:

1. Mentaal welzijn
2. Financieel kwetsbare studenten
3. Studentenhuisvesting
4. Welkomstrituëlen
5. Sport
6. Cultuur
7. Mobiliteit
8. Veiligheid en leefbaarheid

Stuvant vraagt de stad om werk te maken van de doelstellingen en instrumenten opgenomen in de volgende hoofdstukken.

¹ Stuvant is een samenwerkingsverband tussen de studentenvoorzieningen van de AP Hogeschool, Antwerp Maritime Academy (HZS), Karel de Grote Hogeschool, Thomas More Antwerpen, KU Leuven Antwerpen, Instituut voor Tropische Geneeskunde, Universiteit Antwerpen.

UITGANGSPUNT

Instellingen en stad werken aan het verbeteren van de mentale gezondheid van de studenten in Antwerpen.² De instellingen bouwen samen met de steun van de stad Antwerpen via Psy-net³ aan een gekend en toegankelijk interprofessioneel netwerk waar competente professionele hulpverleners en begeleiders zorg bieden op basis van de noden van studenten en met aandacht voor preventie.

DOELSTELLINGEN

- Een toegankelijk en laagdrempelig (in termen van nabijheid, beschikbaarheid en betaalbaarheid), zorgaanbod (psychologische ondersteuning) creëren via interne en externe samenwerking.
- Steeds meer studenten bereiken met het uitgewerkte zorgaanbod.
- Een gekend en breed toegankelijk interprofessioneel netwerk creëren en onderhouden:
 - op basis van de noden van studenten;
 - met competente, behoorlijk opgeleide en professionele hulpverleners en begeleiders;
 - waar de deelnemers actief in participeren en zich betrokken voelen;
 - dat gericht is op duurzame hulpverlening;
 - dat ook focust op preventie.

INSTRUMENTEN

Stuvant vraagt het stadsbestuur

- de eerdere samenwerkingen verder te zetten en gezamenlijke ambities te blijven formuleren.
- mee vorm te blijven geven aan het interprofessioneel netwerk en de toegang tot dit netwerk mee te faciliteren.
- Psy-net financieel te blijven ondersteunen om een breed interprofessioneel netwerk te creëren en te onderhouden en zo het zorgaanbod te kunnen uitbreiden.
- blijvend in te zetten op preventieve acties en gezondheids promotie inzake psychisch welzijn.

² De levensfase waarin studenten zich bevinden, maakt hen gevoelig voor mentale problemen. Het is belangrijk voor de onderwijsinstellingen om in dit kader adequate opvang voor studenten te voorzien. Enerzijds is deze opvang bepalend voor de doorstroom van studenten in het hoger onderwijs: wie zich beter in zijn vel voelt, kan meestal ook beter studeren. Anderzijds is deze opvang ook gericht op de uitstroom naar de arbeidsmarkt: de opvang kan bijdragen aan de competenties van de uitstromende studenten, en dus van de toekomstige werknemers.

³ Netwerk geestelijke gezondheidszorg in Antwerpen. Psy-net biedt hulp aan universiteits- en hogeschoolstudenten in Antwerpen die kampen met psychische problemen.

FINANCIËEL KWETSBARE STUDENTEN ONDERSTEUNEN

UITGANGSPUNT

In Antwerpen vinden ook financieel kwetsbare jongeren de weg naar het hoger onderwijs en de juiste ondersteuning.⁴ Antwerpen heeft een groot aandeel beursstudenten, groter dan het gemiddelde in Vlaanderen. Hun risico op een lager studierendement is reëel. Dankzij de juiste ondersteuning behalen ook zij het diploma hoger onderwijs.

DOELSTELLINGEN

- Correcte en toegankelijke informatieverstrekking over het hoger onderwijs en de mogelijkheden van ondersteuning als antwoord op de lokroep van de lager geschoolde arbeidsmarkt.
- De bestaande dienstverlening bestendigen en die zo goed als mogelijk vrijwaren van besparingen.
- Een geïntegreerde aanpak met structurele initiatieven die gekend en op elkaar afgestemd zijn.
- Digitale connectiviteit voor studenten (betaalbare laptops en internet).

INSTRUMENTEN

Stuvant vraagt het stadsbestuur

- een studentenloket op te richten als single point of contact voor studenten. Hier kunnen financieel kwetsbare studenten terecht voor doorverwijzing (binnen de stad), vragen, informatie, begeleiding rond financiële en andere ondersteuning. Het loket leidt studenten ook toe naar de studentenvoorzieningen van de verschillende instellingen hoger onderwijs.
- de instellingen jaarlijks uit te nodigen om samen binnen de sociale kaart de mogelijkheden voor studenten te bekijken en te verduidelijken en elkaar te informeren over (nieuwe of bestaande) ondersteuningsmogelijkheden/projecten.
- bij de Vlaamse overheid aan te dringen
 - op een uitbreiding van de financiële ondersteuning. Om meer studenten te kunnen bedienen en de druk op de studentenvoorzieningen te verlagen, moeten de inkomensgrenzen van de Vlaamse studietoelagen immers herbekeken worden en moet de bovengrens verhoogd worden.
 - om in de financiering van de studentenvoorzieningen rekening te houden met het aantal beursstudenten ingeschreven in de instelling en hen bijvoorbeeld aan factor 2 te wegen. Hierover zijn cijfers beschikbaar. De cijfers kunnen desgewenst aan het stadsbestuur en de Vlaamse overheid toegelicht worden. Aangezien het aantal kwetsbare studenten stijgt en hun noden groot zijn, moeten studentenvoorzieningen voldoende slagkracht hebben om hieraan tegemoet te komen en moeten zij hiervoor de nodige middelen ter beschikking hebben.

⁴ Stuvant kan op vraag meer achtergrondinformatie en cijfergegevens ter beschikking stellen.

STUDENTENHUISVESTING

UITGANGSPUNT

Alle studenten die hier nood aan hebben, vinden in Antwerpen betaalbare en kwaliteitsvolle studentenhuisvesting, ook internationale studenten.

DOELSTELLINGEN

- Afstemmen van beschikbare studentenhuisvesting op de noden. Dat betekent op korte termijn een uitbreiding voorzien van duurzame studentenhuisvesting, ook met het oog op de promotie van Antwerpen als internationale studentenstad.
- De studentenhuisvesting die aangeboden wordt is kwaliteitsvol en beantwoordt aan de vigerende regelgeving.
- Er is voldoende studentenhuisvesting in de verschillende prijssegmenten en -types, met vooral aandacht voor voldoende betaalbare studentenhuisvesting (voor kortetermijnhuur) waar ook internationale studenten gebruik van kunnen maken.

INSTRUMENTEN

Stuvant vraagt het stadsbestuur

- de verderzetting van de taskforce studentenhuisvesting voorgezeten door de AUHA-voorzitter,⁵ waarin alle betrokken kabinetten en de instellingen vertegenwoordigd zijn. Het is belangrijk om op regelmatige basis te overleggen over de stand van zaken van de problematiek en de evoluties op te volgen. Kotweb⁶ maakt op regelmatige basis een inschatting van de nood aan studentenhuisvesting vandaag en de komende jaren.⁷
- een SPOC aan te duiden waar de AUHA met vragen over het beleid rond studentenhuisvesting terecht kan.
- de AUHA op de hoogte te houden van mogelijke renovatie of bouwprojecten (over de beleidsdomeinen heen) die in de uitbreiding van studentenhuisvesting een rol kunnen spelen.
- de gesprekken met het Zorgbedrijf Antwerpen opnieuw op te starten met het oog op sociaal wonen waarbij studenten een kamer huren in een woonzorgcentrum.⁸
- vanuit de beleidsbevoegdheid handhaving de problematiek van de kwaliteitslabels op te volgen en met Vlaanderen af te stemmen. Het gaat daarbij om het afleveren van een kwaliteitslabel voor nieuwe studentenhuisvesting of om het herkeuren van de oude labels van 2012.
- op regelmatige tijdstippen te overleggen met de andere studentensteden en goede praktijkvoorbeelden uit te wisselen en de AUHA hierover op de hoogte te houden.

⁵ De AUHA bereidt dit overleg met Kotweb voor om zo alle informatie ook naar alle hogeronderwijsinstellingen te laten doorvloeien.

⁶ Kotweb is een samenwerking tussen de partners van Stuvant en de stad Antwerpen.

⁷ De instellingen hogeronderwijs houden deze cijfers ter beschikking van het stadsbestuur.

⁸ In 2021 werden 10 studenten op deze manier gehuisvest. Men bekijkt momenteel de uitbreidingsmogelijkheden. Men verwacht hierbij van de studenten een zeker engagement. Uiteraard is dit niet voor alle studenten geschikt omdat het studentenleven op een andere manier moet ingevuld worden.

WELKOMSTRITUELEN

UITGANGSPUNT

In Antwerpen voelt elke student zich welkom: in de stad, in de instelling en in de vereniging waarbij de student zich aansluit. De verschillende welkomstrituelen volgen de waarden zoals ze in de uitgewerkte 'Inspiratiegids voor welkomstrituelen' verwoord zijn, gebaseerd op 5 thema's: verantwoordelijkheid, grenzen, transparantie, fysieke en psychische integriteit en diversiteit.

DOELSTELLINGEN

- Welkomstrituelen hanteren met duidelijke regels, waarbij iedereen veilig is, iedereen neen mag zeggen en er niemand uitgesloten wordt.
- De Inspiratiegids voor welkomstrituelen blijft onder de aandacht van de studenten, wordt regelmatig geëvalueerd en geüpdatet.
- Er wordt blijvend ingezet op preventie en de aanpassing van het doop en feestcharter.

INSTRUMENTEN

Stuvant vraagt aan het stadsbestuur

- te verwijzen naar de inspiratiegids bij toelatingen voor doopgerelateerde evenementen.
- te onderzoeken hoe studentenclubs bereikt kunnen worden die niet aan een instelling verbonden zijn.
- steekproefsgewijs te controleren en te onderzoeken of ingezet kan worden op peercontrole.
- na te gaan of een meldpunt kan geïnstalleerd worden op niveau van de stad of bij een van de andere partners.
- goede praktijken uit te wisselen met andere studentensteden en de studentenvoorzieningen daarover te informeren.
- het doop- en feestcharter voortdurend te evalueren en op termijn nog bij te sturen op basis van de resultaten van het eerdere participatieve traject.
- Via STAN (ASO, Kick-off)
 - regelmatige contacten met presidia en met eerstejaarsstudenten te onderhouden.
 - workshops, netwerkmomenten, kick-off en vormingen op het einde of aan het begin van het academiejaar te organiseren.
 - op regelmatige tijdstippen een evaluatie van de invloed van de inspiratiegids op de welkomstrituelen (najaar 2022 is dat voor de eerste keer gebeurd) te houden.
 - de instellingen blijvend uit te nodigen in een overleggroep rond welkomstrituelen.

SPORT

UITGANGSPUNT

Een zo groot mogelijk aantal studenten participeert aan een breed toegankelijke en fijne sportbeleving. Dat impliceert een laagdrempelig en kwalitatief sportaanbod. Degelijke sportinfrastructuur zorgt voor een veilige en aantrekkelijke omgeving voor sporter, student en bewoner wat bijdraagt aan de aantrekkelijkheid van Antwerpen als studentenstad.

DOELSTELLINGEN

- Beschikken over een moderne en duurzame sportinfrastructuur
- Ruimere participatie en hogere bezettingsgraad
- Ontwikkelen van een gezonde levensstijl en sporttalenten

INSTRUMENTEN

Stuvant vraagt het stadsbestuur om

- gerichte investeringen
 - om zowel een goede sportinfrastructuur als een brede variatie aan sporten aan te bieden.
 - sportevenementen op zowel recreatief als op hoog niveau te organiseren in de stad.
- het bestaande sportaanbod van de stad Antwerpen nog te versterken en het breed toegankelijk te maken voor studenten.
- via wervende communicatie studenten uit te nodigen tot een ruimere sportbeoefening.

CULTUUR

UITGANGSPUNT

Een zo groot mogelijk aantal studenten participeert aan het uitgebreide en diverse cultuuraanbod dat Antwerpen rijk is.

DOELSTELLINGEN

- Het creëren en bekend maken van een aanbod op maat van de studenten.
- Het verlagen van praktische en financiële drempels om de deelname aan het Antwerps cultuuraanbod te verhogen.
- Toegang tot de stedelijke infrastructuur voor het organiseren van culturele activiteiten door studenten.

INSTRUMENTEN

Stuvant vraagt aan het stadsbestuur om

- cultuurhuizen aan te moedigen om een specifiek aanbod voor studenten te voorzien.
- een structurele korting voor studenten te realiseren (bij vertoon van studentenkaart) bij musea, bibliotheken en podia.
- een cultureel aanbod op maat van studenten uit te lichten en wervend in de kijker te plaatsen.
- stedelijke faciliteiten ter beschikking te stellen voor de organisatie van culturele activiteiten door studenten.
- toegang tot gedeelde stedelijke ruimtes voor culturele verenigingen erkend door de instellingen hoger onderwijs.

MOBILITEIT

UITGANGSPUNT

Antwerpen is een bereikbare studentenstad waarbinnen elke student zich vlot kan verplaatsen op een betaalbare en duurzame manier.

DOELSTELLINGEN

- Vlotte bereikbaarheid van de stad Antwerpen.
- Vlotte bereikbaarheid van alle campussen in Antwerpen.
- Vlotte beschikbaarheid van verschillende betaalbare en duurzame vervoersmiddelen voor studenten.
- Studenten aanmoedigen en ondersteunen om blijvend gebruik te maken van duurzame vervoersmiddelen.

INSTRUMENTEN

Stuvant vraagt aan de stad Antwerpen om

- te blijven aandringen bij de bevoegde ministers van De Lijn en de NMBS om de knelpunten in Antwerpen aan te kaarten met het oog op een betere dienstverlening.
- te zorgen voor voldoende veilige/bewaakte en betaalbare fietsenstallingen zodat studenten en medewerkers ook duurdere elektrische fietsen kunnen stallen. Deze fietsenstallingen moeten ook 's avonds toegankelijk zijn. De communicatie hierover wordt versterkt.
- elektrische laadpalen te voorzien voor elektrische fietsen.
- in te zetten op de communicatie rond elektrische deelfietsen.
- de verdere ontsluiting van Velo te realiseren (hoeveelheid stations en grondgebied).
- te blijven werken aan steeds veiliger fietsen, waarbij ingezet wordt op conflictvrije kruispunten en woonerven.
- te blijven sensibiliseren rond hoffelijkheid.
- via Slim naar Antwerpen
 - kortingen voor studenten aan te bieden bij verschillende leveranciers, deze kortingen nog te versterken en hierover tijdig te communiceren.
 - een widget te ontwikkelen die instellingen op hun website kunnen integreren zodat in een oogopslag gezien kan worden hoe een student zich snel en duurzaam kan verplaatsen van en naar Antwerpen en binnen Antwerpen.
 - de bevraging rond studentenmobiliteit tweejaarlijks te herhalen en de resultaten aan de instellingen te bezorgen.

EEN VEILIGE EN LEEFBARE STUDENTENSTAD

UITGANGSPUNT

Studenten en bewoners leven samen in een veilige en leefbare omgeving, dit met respect voor elkaar en hun omgeving. De stad Antwerpen profileert zich als een echte studentenstad.

DOELSTELLINGEN

- Antwerpen als een veilige en aangename studentenstad profileren.
- creëren van een veiligheidsgevoel in Antwerpen als studentenstad.
- omkaderen van studenten om uitgaan en feesten mogelijk te maken, zodat dit op de meest veilige manier kan gebeuren en beperken van overlast.

INSTRUMENTEN

Stuvant vraagt aan het stadsbestuur om

- een positieve beeldvorming van Antwerpen als studentenstad te ondersteunen in de media en hierover ook actief te communiceren.
- nieuwe en veilige feestlocaties te voorzien voor studenten.
- de veiligheid van studenten te garanderen op de campussen.⁹
- in te zetten op verbindende open communicatie tussen studenten, instellingen, bewoners en stad.
- preventieve acties en informatiecampagnes te voorzien t.a.v. alle studenten (en niet enkel de studentenclubs).

⁹ Hiervoor kan per campus samengezeten worden met de politie (wijkteam, BIN-coördinator of preventiedienst) of stad (sociaal ruimtelijke veiligheid) op basis van een concrete vragenlijst voor advies over bijvoorbeeld preventie, een risicoanalyse en het uitwerken van een heldere meldingsflow voor incidenten zodat snel en accuraat ingegrepen kan worden. Ook wanneer instellingen en studenten zelf evenementen organiseren of feestlocaties voorzien.

TOT SLOT

Stuvant kijkt uit naar een versterkte en constructieve samenwerking met het nieuwe stadsbestuur in Antwerpen. Stuvant wil de meer dan 50.000 Antwerpse studenten zo goed mogelijk ondersteunen. In een stad als Antwerpen, met zijn specifieke grootstedelijke context en superdiverse (studenten)populatie is het nodig om de uitdagingen die zich stellen met alle betrokken partners samen het hoofd te bieden. Stuvant zit graag op regelmatige tijdstippen met de betrokken diensten en beleidsmakers samen om dit te realiseren.

voor de AUHA

Erwin Samson
Stuvant-voorzitter

Universiteit
Antwerpen

AP HOGESCHOOL
ANTWERPEN

Antwerp
Maritime
Academy

Karel de Grote
Hogeschool

KU LEUVEN

THOMAS
MORE